

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

33 P.B.

Coll. No. 418

Title Kaiyā paddhalī

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 418 Subject : ~~हिं~~ Dharma Sastra

Title : Kriyā paddhati

Author : — Scribe : —

Date of the work : — Date of the Ms. : —

Place of the work : — Place of the Ms. : —

Size : 6.9" by 3.9" Extent : 10 foll.

Language : Sanskrit Script : Devanāgarī

Remarks : —

॥ उं नमः परमात्मने ॥ स्नां नं प्रेतस्य पुत्राद्यैर्वस्त्राद्यैः पूज्यं नंततः ॥ नमः
हेहं हेहेनैव किंचिद्देयं परित्यजेत् ॥ १॥ आनंत्या कुलधर्मणि पुं
सां चैवायुषः कृयात् ॥ अस्त्री ते स्य शरिरस्य द्वादशहः प्रशस्यत
॥ २॥ निधनोपि न दग्धयो वस्त्रहीनः कथंचन ॥ केनापि वस्त्रखं
डेन कादितव्यः प्रयच्छति ॥ ३॥ अस्मावमधिजाता सि बहयं
जायता पुनः ॥ असौ स्वर्गाय लोकाय स्वाहा ॥ ४॥ दशपिडा दशा
हे न दद्याद्देवं पृथक् पृथक् कृत्वा तीये पंचमेवापि सप्तमे दशमे
दिने ॥ ५॥ शालिना सक्तु निर्वपि यै वैर्वापिष्टु निर्वपेत् ॥ प्रथमे
हनिय प्रव्यं तद्व्यं उदशा हि कं ॥ ६॥ तिलादधि हविष्यं च

तोयं च मधुसर्पिणा ॥ ह्रीं धूपस्तथा गंधो पंचदशमं स्मृतं ॥
तिलैरुत्पद्यते मूर्ध्नि हतिष्ठ्यां गानि सर्वशः ॥ ७॥ दधि स्त्री निजा
यं ते मधुना सां स मेव चा ॥ तत्र चातोये न निष्पं नाशो ॥ ८॥ तं स
र्पि संजवा ॥ बीजं ह्रीं रेण संजातं धूपे जीवं प्रतिष्ठितं ॥ ९॥ ह्रीं
पेन च कृषीं च वागधैश्च सर्वसंधं वः ॥ चंदनाचन संयो
गात् ॥ पिंडं दद्यात् पृथक् पृथक् ॥ १०॥ दिने दिने जली पूरणं प्र
दद्यात् प्रेतहेतवे ॥ तावद्दुश्चिक्त्वा यावत्पिंडं समाप्यते
॥ ११॥ प्रथमे द्वि तृतीये च पंचमे सप्तमे तथा ॥ नवमैकादशे च
वतं नवदशौ मुच्यते ॥ १२॥ दशा हे वा स सां त्यागो वपनं चावुजा

विनां। दशमेह निसंप्राप्ते स्नानं ग्रासाद हि न वेत् ॥ १३ ॥ तत्रत्या
 गानि वस्त्राणि केशश्मश्रून् खानि च। त्रिपक्षे निमतः कालो वृ
 हिष्ठा पूर्वकमस्तु। सपिंडीकरणं कुर्यात्पूजे संवसरे पिवा
 । एकादशाहे संप्राप्ते सूतकं नु न वेद्यदि। श्राद्धं यत्नेन कुर्यात्
 तद्वा दशहे तथा पुनः। वामहस्ति एयोः पा एयोः पा हो जा चो
 : कटि द्वये ॥ १६ ॥ नानौष्ठ दिग ले बाह्वोः मुखे च चक्रः शि
 रस्य चित्र। एकादशाहे प्रेतस्य यस्य चोऽस्तृतेषु केषा ॥ १७ ॥ २
 गतः सपिंडलोकं तु रुषिः शाता तपो ब्रवीत्। आशिषो द्विगुणा
 दनस्ति तस्य सुप्रणवस्तथा ॥ १८ ॥ अग्निं करमुक्षिपु श्राद्धं चैवैश्व

देविकं। विकरं न स्तुधारम्यं पि दृशा न विद्यते ॥ १९ ॥ अत्र
 शब्दं न कुर्यात् न नावाहनमथोऽमुक। आसी मांतं न कुर्यात्
 प्रदक्षिणा निसर्जनं ॥ २० ॥ अष्टादश पदार्थानि प्रेतश्राद्धेषु
 वर्जयेत्। द्वादशाहादियथा द्वादशाह पंचकं तथा ॥ २१ ॥ स
 मानतं न कुर्यात् तद्वथ कृतं नो न विद्यते। अविद्या तप
 सा प्राप्ते संसारेण पनाशेनाज्ञानमोहप्रहोदीपतस्मादहं
 मया तव ॥ २२ ॥ पवित्रं तु विधा कुर्याद्विद्वद्वक्तुं तथैव चो
 पिंडं चैव विधा कुर्यादेष संयोजनो विधिः ॥ २३ ॥ यव इत्य
 ब्रह्मयानि तीस्मिन् न वसंति च। तां वद्वर्षसहस्राणि वै ऊं

डेवसंतिप्रभोः॥२४॥ उर्द्ध्वहिकक्रियाविधीः॥ ॥ उक्रांत
 दिसपिंडीकरणं तं लिख्यते॥ प्रोणसुतः तीर्थेति वा। कटि
 मात्रं प्रकृत्या। तत्र पिंडदानं कुर्यात्। आचमनं प्रायामः॥
 अपवित्रं दृष्टिः उक्रांतपिंडोपहाराणां पवित्रता॥ चूरादि
 • नधुवातामधुः॥ अद्येत्यादि० अमुकसगोत्रस्य अमुक
 प्रेतस्य उक्रांतनिमित्तं पिंडं दद्यात्॥ अमुकसगोत्रस्य अमुकप्रेत
 अवने निह्नु। गोत्रप्रेतस्य अमुकएष ते पिंडः। पुनः अवने निह्नु
 दास्यमानं आमो नंसधुतं गोत्रप्रेतस्य अमुकानो अनेन पिंड
 दानेन शास्त्रोक्तवापिः॥ पिंडप्रदोपहाराणां पवित्रता रक्षेत्

२

पितॄं विश्रुता चित्ताशवहस्त अस्ति संवयनपिंडतत्त्वाने
 तरं वितर्पणं कुर्यात्॥ अमुअविधदोषपरीहाराय॥ विष्णु
 संहितायां विष्णुः तर्पणमहं करिष्ये॥ विष्णुतर्पणसमाप्य
 अनेन सकाशु विव विनाशनाति॥ ततः दक्षिणसंस्कृत्य
 पश्च्येन परिसमो हनो॥ तत्र काष्ठोपरि देहमुक्ता॥ तत्र मन्त्रः
 अस्या च इति मंत्रेण दक्षिणं कुर्यात्॥ ऊपेता॥ नाहशे प्रेत
 क्रयादवैश्वानरा विमर्शित॥ दद्यान्तरं शमीपलाशशखौन
 स्मृज्जलमध्यप्रक्षिप्य॥ दावां ऊजिं दद्यात्॥ स्नात्वा च न्य॥ अ
 स्ति नीमृत्या नंसपुटं वा सूत्रेण परिवेष्टयिवा। शुचौ नूमा

गतं स्वावा। दही ए मुखः निखनेत्। ततो नंतरं अस्त्रि संचय
 न निमित्तं। श्राद्धं कर्तव्यं। पूर्ववत्। तृतीये दिवसे दुध्नेन
 कुर्यात्। दशाह पिंडदानं च। अजलिदानं। तैलकं च। वप
 नं च। एकतंत्रेण द्वादश पिंडदानं कुर्यात्। तत्र प्रयोगः। अथ
 त्यादि० अमुक गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य अस्त्रि कां त प्रथमति
 दिवसमारभ्य दशाह पर्यंतानां एकतंत्रेण द्वादश पिंडान्यहं करि
 ष्ये। अथेत्यादि०। दश कर्षू दशाह निमित्तं तैलकं च उल्लोदकं ४
 स्नपनमहं करिष्ये। गोत्रप्रेत अमुक तैलेनाह्वा। अत्र कर्षू
 नोदतेय। अत्र उल्लोदके न स्नाहि। अथ एकादशाह मारभ्य॥

तीर्थे गच्छानित्यस्नानादिकं कृत्वा। सुष्णवस्त्र परिधाय। अचम
 नं प्राणायामः। अथ श्री० तीर्थदेवतानां च संनिधौ शा० अमुक
 स गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य उक्तां त काले उर्ध्वं किष्टु अधो किष्टु
 उभयोः किष्टो किष्टादिसंज्ञा तपापमरणे न अस्पर्शस्पर्श उत्त
 न्न दोषानुत्पत्त्यर्थं सर्वाशुचि च विनाशार्थं दैहिक कर्मयो ३
 ग्यता प्राप्त्यर्थं प्रेतत्र विमुक्त्यर्थं कुत्रिषा निवृत्त्यर्थः। शास्त्रोक्त
 फलावाप्त्यर्थं एकादशाहिक कर्म प्रारंभं निमित्तं विष्णु पूजा
 र्वकं षोडशोपचार पूजनविधि महं करिष्ये॥ पूजा समा
 प्य। देवोपरि सुप्रोक्ती नमस्तु। अस्य कृत षोडशोपचार पूज

याः समृद्धयर्थं यथासं० ष्ये। न गवान् पापहा विष्णुः प्रीयतां
 । वैष्णवश्राद्धं च। तत्र प्रयोगः। अथेत्यादि० गे त्रस्य अमुप्रेत
 स्यप्रेतवविमुक्त्यर्थे। अन्यैर्वैष्णवेर्मन्त्रैः प्रतिक्रुचं श्लोकत्र
 यादृत्या विष्णुसंहितायां विष्णुतर्पणमहं करिष्ये। तर्पण
 समाध्या। आह्मण नोक्तं न च। दक्षिण संकल्पं च। दृष्टोसर्गमा
 रन्यते। स्तुति लादिकुशंडिमारन्य। अग्नये स्वाजु०। पुष्टेय
 जु०। इन्द्राय वाजु०। इश्वराय वाजु०। विदूषी सर्वत्र। आज्य
 नागांते प्रधानहोमः। चतुर्गृही तं कृवाज्यमानिकुसिः पृ
 थक्पृथक्। सोम० राजा। शुकंते। इन्द्रा पर्वता। आवोराजा

। रुचनहोमः। वसतयोः अनयारुद्र कलशोदकेन। हाहुं मसा
 मेन वसतयोः। अनिषेकं कुर्यात्। सत्यमिथा दृष्टा सोमासा मन्त्रां
 शिरस्यसेत्। मीढलवस्त्रयङोपवीतादि अलंकृत्य। कुंकुमे
 न दक्षिण पार्श्वे न चक्र कुर्यात्। काम्यासि प्रीयासि हव्यासि
 इडासि रंतासि सरस्वत्यसि मह्यसि विश्रुतिरसि त्रिः प्रदक्षि
 णं। चतुर्थे हृदि। उदकमध्यादृषवसतयोः पुके विष्णुसंहितायां
 तर्पणं कुर्यात्। तर्पणं ते अपसव्यं कृवा गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य
 दृषवसतयोः पुकेति लोदके ते उपतिष्ठेत्। अंजली ३। दृष्टस्य द
 क्षिण पार्श्वे अन्वारं न कृवा। तत्र ऊपः। एतं युवानं पतिं वोददा

मितेन क्रीडंती श्वरथ प्रियेण । मानस्तोके च तनये चरीषीर्मा
 चमुतल्लहरमनिमुचयाः । उपवाजा । प्रसन्नाजो हाड । सोमः पू
 षा । हाउ । ३ । गावो हाउ । हाउ ३ वा । असिमीले पुरोहितं । हाउ ३
 । तेमन्वत प्रथ । हाउ ३ वा । सहर्षनाः सहवसाउ देता । आवोरजा
 । अद्येत्यादि । ० । इमं वृषं वसतरी युक्तं रुद्रदैवतं गंधाद्यर्चि
 तं वृषपदवद्धग्रीवाविलंबितं प्रेतं कृत्रिं । अहमुस्मि
 यथेष्टं पूथं पयः प्रायश्चित्तं च तं न शेषं समापयेत् । अस्य
 वृषोऽसर्गकर्मणि ० । अनेन कृतवृषोऽसर्गेण प्रेतवविमुक्तिः
 । एकादशाहश्राद्धयोग्यता प्राप्तिः । एकादशाहश्राद्धमारभ्यश्रा

दं समाप्य । स्नानं च । अद्येत्यादि । गोत्रस्य प्रेतस्याविष्णुपूर्वकं
 । कुन संकल्पमहं करिष्ये ॥ दास्यमानं सतिलोदकुनं उदहृ
 रितं तस्योपरितिलनमूलपूणश्रावोपरिस्थितं गुडवृतय
 कोपवीतदह्निणतां बोलसहितविष्णुप्रीत्यर्थं कस्मै ० । अद्ये
 त्यादियथा दास्यमानाः एकादशसतिलोदकुनाः उदक
 पूरिताः तस्योपरितिलं स्थिताः । गुडः । कस्मै ० २ । गोत्रप्रेत
 ते । एभिः सतिलोदकुनः दानैः शा ० वैतरण्यादिसंकपेने योग्य
 ता प्राप्तिः । स्नानं कृत्वा । वस्त्रत्यागः । शिष्कवस्त्रपरिधाय देवपू
 षा । अद्येत्यादि । महं करिष्ये । पूजां समाप्य । अद्येत्यादि वैत

रणी-चपदसंकल्पः। यथाहास्यमानं आसनादिदशविधंपदंगंध्या
 यचितं मोक्षपदप्राप्तये अमुकसगोत्रअमुकप्रेतते। तिल
 पात्रधृतपात्रअष्टमाहाशनचतुर्दशहानकृणधेनुहानतीर्थ
 देवतानां ब्राह्मणभोजनं। इति द्वादशाहदिनमारभ्यते। नि
 त्यस्नानादिकं कृत्वा। षोडशोपचारपूर्ववत्। द्वादशाहश्राद्धे
 कादशाहवत्। सां नोदककृतं न संकपः। स्नानं च। शुक्लवस्त्रप
 रिधाय मासिकश्राद्धे० द्व्यमारभ्यते। चट्ती४ मां उवा। सर्वायास०
 द्वितीयमासिकश्राद्धे० त्रिपल्लीकश्राद्धे०। तृतीयमासिकश्राद्धे०
 चतुर्थमासिकश्राद्धे०। पंचममासिकश्राद्धे०। षण्मासिकश्राद्धे०

६

७

उनषण्मासिकश्राद्धे०। सप्तममासिकश्राद्धे०। अष्टममासिकश्राद्धे०
 ०। नवममासिकश्राद्धे०। दशममासिकश्राद्धे०। एकादशमासि
 कश्राद्धे०। द्वादशमासिकश्राद्धे०। उनाष्टिकश्राद्धे०। साधिमासि
 कश्राद्धे०। पादप्रक्षालनं। आचमनं प्राणायामः। अपवित्रेत्यादि
 ०। दश० त। दृष्टि० मासिकश्राद्धोपहारणं पवित्रता। चूरादि०
 अद्येत्यादि० गोत्रस्य प्रेतस्य प्रेतत्रविमुक्त्यर्थे कृत्रि० द्विती
 यमासिकादरभ्यचतुर्दशमा। केसिश्राद्धपर्यंतं एकतंत्रेण
 एकोद्दीष्टविधिना युष्मदङ्गुया श्राद्धान्यहं करिष्ये। आसनं
 अर्चयन्। अर्चासंकल्पः। सर्वश्राद्धं एकादशाहवत्। स्नानं

। नित्यान्तनिनित्यदीपसंकल्पः ॥ अद्येत्यादि गोत्रस्य प्रेतस्य
 मृताहान्त्रमृतिभिः सांवसरीकयावत् ॥ अहरहः नित्यवत्प्र
 त्याम्नायेययोहास्यमानद्रव्यंगोत्रप्रेततो ॥ मृता ० निः ॥ साव ०
 वत् ॥ अहरहः परलोके ज्योतीषितमोनिवृत्त्यर्थं ॥ गोत्रञ्च
 मुकप्रेतते ॥ अनेन नित्यवत् नित्यदीपदानेन अहरहः कृत्रि
 षानिवृत्तिः ॥ परलोके तमोनिवृत्तिः ॥ शास्त्रोक्तफलावाप्तिः ॥ स
 पिंडीकरणश्राद्धयोग्यताप्राप्तिः ॥ स्नानं ॥ शुक्लवस्त्रपरिधायनं ॥
 पिंडीकरणश्राद्धमारभ्यते ॥ वि० २ ॥ पि० ३ ॥ एकतत्पुरुष ॥ एवं
 चट्टमांडवा ॥ सर्वश्राद्धपार्वणवत् ॥ वै० देपिउः पिठश्राद्धेपि

उः पितामहश्रा० पिउः प्रपितामहश्राद्धे ० तत्पुरुषश्राद्धे ० पाद
 प्रक्षालनं ॥ आचमनं प्राणायामः ॥ मृदुवः स्वः साम ॥ अपवि
 त्रेत्यादि ॥ दृष्टि ० अस्तु सपिंडी ० तास्तु ॥ उन्मूरादि ० मधुवाता
 मधु ३ ॥ अद्येत्यादि गोत्रस्य अमुकप्रेतस्य सपिंडीकरण
 निमित्तं श्राद्धं ॥ गोत्राणं पिउः पिठपितामहप्रपितामहानां ॥
 अमुक ३ अमुकशर्मणं विश्वेदेवापूर्वकं सैकोदिष्टं पार्वणे
 कविधिनायु ० श्रौ ॥ आसन ॥ आवाहन ॥ अर्घ्यपूरणं ॥ विश्वे
 देवा अर्घ्यदेवा ॥ तत्पुरुषस्य च अर्घ्यदेवा ॥ पवित्रं पश्चाद्गृही
 त्वा ॥ त्रिधा कर्त्तव्यं ॥ पितृ अर्घ्यपात्रोपरिमुक्ता ॥ प्रेत अर्घ्यपा

त्रंगुही वा ॥ ये समाना इति मंत्रद्वयेन गोत्रस्य प्रेतस्य अर्धे गो
 त्रस्य पित्रः २ अमुक शर्मणः अर्धे ए सहसयुज्यतां ॥ वसुक्
 प्राप्तिरस्तु ॥ अर्ध पूजा ॥ अर्धे ए ० अस्तु ॥ पित्रेण अर्ध हातयं
 ॥ श्रद्धंतां च अर्ध चंदनं ॥ अर्चा संकल्पः ॥ नोक्त न संकल्पः ॥
 पुष्पा पूर्ववत् ॥ विकरं च ॥ पिंड ५ दानं ॥ प्रेत पिंड पूजा ॥ ने
 वेद्यां तं कृत्वा ॥ सुवर्ण शिवायां पिंड विधा कुर्यात् ॥ अर्ध
 वत् संयोजनं ॥ वसुक् प्रादित्य लोक प्राप्तिरस्तु ॥ अथ मोक्ष
 धेनु संकल्पः ॥ अथ मोक्ष पर प्राप्तिरस्तु ॥ प्रत्यवने नं ॥
 पूजा ॥ नैवेद्य संकल्पः ॥ नमस्कारा ॥ सुप्रोक्ति तादि ॥ अर्द्धि

व्य कालः ॥ शेषं श्राद्धं दर्शवत् ॥ पुष्पा पूर्ववत् ॥ अद्येत्यादि ० अ
 मुक स गोत्रस्य पित्रः स पिंडीकरण निमित्तं ॥ श्राद्धं अमुक स
 गोत्राणं पितुः पितृ पितामह प्र पितामहानां ॥ अमुक २ अमुक
 शर्मणं विश्वे देवा पूर्व कं सै को दिष्टं स्य पार्व एं क विधिना कृत
 स्य ० सर्व परिपूर्णतामस्तु ॥ चट वि सर्जनं ॥ पिंड प्रक्षेपः ॥ तर्पण
 च ॥ अस्ति प्रक्षेपः निमित्तं विलु तर्पण महं करिष्ये ॥ ब्राह्मण
 नोक्त नं च ॥ अस्ति प्रक्षेप मंत्रः ॥ यव दक्षि वदीयानि अस्थि
 तीर्थे वा संति हि ॥ तावदपि सहस्राणि वै कुंठे वस नो मृतः ॥ इ
 ति क्रिया पद्धतिः समाप्तः ॥

